

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

HOOAJA AVAKONTSERT Fantastiline

13

SEPTEMBER
ESTONIA KONSERTSISAAL
2024

VIUL
BOMSORI
KIM

ERSO

DIRIGENT
OLARI ELTS

TÜÜR
MÄGI
KORNGOLD
BERLIOZ

erso.ee

CHEMI-PHARM®

SA TALLINNA
LASTEHAIGLA

myfitness
world class gym & studio

PAKEND & PRINT
ERSO TOOLIKOOLUS

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleavad alati
tiptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · · O

HOOAJA AVAKONTSERT.

Fantastiline

BOMSORI KIM viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent OLARI ELTS

kell 18 – eelkontsert

Claude Debussy (1862–1918). „Väike süit“ („Petite suite“, 1889, seadnud Kari Vehmanen, 2009)
Esitavad Mihkel Peäske, Linda Vood, Sara D’Amico ja Kaisa Helena Žigurs.
Kõneleb Olari Elts ning toimub orkestri toetajate tänamine.

kell 19 – sümfooniakontsert

BOMSORI KIM viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester
Kontsertmeister Triin Ruubel
Dirigent OLARI ELTS

Erkki–Sven Tüür (1959)

„Sulavad kellad“ (2024, esiettekanne)

Ester Mägi (1922–2021)

„Kerkokell“ (1989, orkestreerinud Rasmus Puur, 2023)

Erich Wolfgang Korngold (1897–1957)

Viiulikontsert D–duur, op. 35 (1945)

Moderato nobile

Romance

Allegro assai vivace

vaheaeg

Hector Berlioz (1803–1869)

„Fantastiline sümfoonia“, op. 14 (1830/1832)

Unistused ja kired (Rêveries. Passions)

Ball (Un bal)

Stseen väljadel (Scène aux champs)

Marss tapalavale (Marche au supplice)

Sabatiöö unenägu (Songe d’une nuit du Sabbat)

Kontserdist teevad otseülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja –vaadata.

ERSO TÄNAB TOETAJAJD

ERSO
PEASPONSOR

KONTSERDISARJAJE TOETAJAJD:

KOOSTÖÖPARTNERID:

Peatselt kõlab Estonia kontserdisaalis tuttav signatuur, pärast mida alustab ERSO juba 98. korda rituaaliga, mida oleme harjunud nimetama kontserdiks. Ikka oma kallis saalis, mida me kõik väga armastame, vaatamata sellele, et peame oma tiibade sirutamiseks siin ettevaatlikud olema. Suurema ja tänapäevase saali igatsuse võtame kaasa ka algavas hooaega.

Rituaaliks kokku tulemise märgiks on ikka olnud mingi kuuldav heli. Aastatuhandeid tagasi tehti häält kuivanud kõrvitsa sees seemneid raputades, seejärel kasutati savist põletatud kellukesi. Meie kandis löödi lokulauda. Metallist kellade sünnipaik on viie tuhande aasta taguses Hiinas.

Kellaheli on ajalooliselt olnud laetud erinevate tähendustega. Hiljem, kui kellameistrid olid oma käsitööd piisavalt täiustanud, hakati kellasid ka häälestama ning erinevas suuruses valmistama. Aukartus suurte kellade helina vastu on säilinud tänaseni, nii spirituaalses võtmes kui ka kõlataju mõttes.

Kellahelinaga on viimasel aastatuhandel teada antud peaaegu kõike. Sünnist surmani (pulma- ja jõulukellad), katkust ja tulekahjudest rünnakuni (häda- ja häirekellad), rääkimata muidugi aisakelladest, lehmakelladest jne. Eelkõige aga kutsub kell riitusele. Ei ole tseremoniaalsemat heli, kui seda on kellakõla.

Kui me koroonajärgselt esimest korda suure orkestriga kokku tulles Ljadovi apokalüptilist teost esitasime, siis tundus, et hullem on möödud. Nüüdseks on aga iga ERSO muusik mänginud Ukraina hümnit pea sama palju kui meie armast Paciuat. Mis teha, geostrateegiline ärkamine õhtumaades läheb üle kivide ja kändude ning poliitpöösastik, mille kõrgemad oksad on tee kohal horisonti varjutamas, on teinud mõistlikul kiirusel liikumise päris keeruliseks.

Seetõttu tundub mulle igati kohane tuua sel hooajal kellaheli esile ka kontserdisaalis. Kellahelin jõuab meieni avakontserdil kutsena jumalateenistusele (Ester Mägi „Kerkokell“), häirekellana (Erkki-Sven Tüüri „Kellade sulamine“) ning ka hoopis äraspidise riitusena (Berliozi „Fantastiline sümfoonia“).

Hooaja lõppkontserdil kõlab Rahmaninovi suurteos „Kellad“, lisaks meie enda kõige tuntumad „kellalood“ — Lepo Sumera teine sümfoonia ja Arvo Pärdi „Cantus“. Kellade aasta kulmineerubki 2025. aasta sügisel Arvo Pärdi juubeliga, kelle suhet kellade ja kellukestega ei ole vaja Eesti publikule lähemalt seletadagi.

Olari Elts

Erkki-Sven Tüür. © Eero Vabamägi.

Erkki-Sven Tüür (1959)
„Sulavad kellad“ (2024, esiettekanne)

Erkki-Sven Tüüri loomingus moodustavad kaalukama osa instrumentaalteosed. Nende hulgas on kümme sümfooniat, kümmekond teost erinevatele orkestrikoosseisudele ning paarkümmend instrumentaalkontserti. Enamik neist on sündinud rahvusvaheliselt tuntud solistide või institutsioonide tellimusel. Olulisel kohal on mitmed vokaal-instrumentaalteosed: oratoorium „Ante finem saeculi“ („Enne aegade lõppu“), missa „Lumen et cantus“ („Valgus ja laul“) ning Peeter Lilje mälestuseks loodud reekviem. Rahvusvahelist tähelepanu on leidnud ooper „Wallenberg“. Tüüri loomingu hulgast leiame hulgaliselt kammer- ja a capella kooriteoseid, laste- ja levilaule, filmi- ja elektronmuusikat.

Helilooja enese sõnul võib tema varasemat stiili vaadelda kui metakeelt, kus põimuvad erinevad kompositsioonitehnikad ja stiilid gregooriuse laulust minimalismini, dodekafooniast mikrotonaalsuse, atonaalsuse ning kõlaväljade muusikani. Kirjeldatud meetod kajastub aastail 1992–2002 komponeeritud teostes. Aastal 2002 valminud neljas sümfoonia „Magma“ löökpillidele ja orkestrile tõi tema loomingusse stiilipöörde. Sestpeale iseloomustab Tüür oma muusikat mõistega „vektoriaalne meetod“. Helilooja on selgitanud:

„Kogu kompositsiooni aluseks on algkood, geen, mis pidevalt muteerudes ja arenedes moodustab kogu teoses esineva materjali. Tajun neid vektoritena, mis on määratud intervallidega, mida omakorda tähistavad arvude jadad (read).“

Esimene näide uuest kompositsioonimeetodist on marimbakontsert „Oxymoron“. Järgmised teosed, näiteks „Aqua“ keelpillidele, klaverikontsert, akordionikontsert „Prophecy“ ja sümfooniad nr 5–8, on komponeeritud vektoriaalsest loomeprintsibist lähtudes Tema kaks viimast, üheksas sümfoonia „Mythos“ ja kümnes sümfoonia „Æris“ valmisid aastail 2017 ja 2022. Viimast mängis ERSO esmakordselt 96. hooaja avakontserdil.

Oma loomingust kõneldes on Tüür selgitanud veel muuhulgas:

„See käsitleb eranditult vaimse ja emotsionaalse energia vahetamise ning selle suunamise, kontsentreerimise, likvideerimise ja taasakumuleerimise võimalusi. Minu teosed esindavad abstraktseid, helisevaid draamasid paljude tegelaste ja äärmiselt dünaamiliste süžeeleilidega. Helilooja soov on, et tema muusika oleks võimeline püstitama eksistentsiaalseid küsimusi.“

Ta arutleb:

„Mis on meie missioon? See on tähtsaim küsimus, millega on tegelenud erinevate kultuuride mõtlejad ja filosoofid. Üks minu eesmärke on puudutada inimeses loomingulist energiat. Muusika kui abstraktne kunstivorm on võimeline looma erinevaid visioone iga kuulaja jaoks — iga üksiku jaoks publikus, kuna me oleme kõik ainulaadsed.“

Tüüri viimane orkestriteos pealkirjaga „**Sulavad kellad**“ on pühendatud Eesti Riiklikule Sümfooniaorkestrile. Teose saamisloogu on autor kirjeldanud järgmiselt:

„Kevadel tuli meil Olari Eltsiga juttu järgmisest hooajast. Ta jagas oma ideid seoses kellade teemaga ja eks ma siis mokaotsast mainisin, et mul on juba mõnda aega üks kõlaline idee sellega seoses. Kiire reageering tema poolt järgnes kohe — aga kirjuta siis! Ja olingi nii-öelda „suvetööle“ jäetud... See orkestriminiatuur on lihtsate assotsiatiivsete kujundite loomisele üles ehitatud kõlapilt, võetagu seda kasvõi sürreaalse kujutlusena. Teatavat fooni võiks luua ka fakt, et ca 150 000 kirikukella sulatati teise maailmasõja ajal Natsi-Saksamaa sõjamasina tarvis. Asjade seis tänapäeval teab igaüks, ega ajastu vaimust pole pääsu — ka mitte heliloojal...“

E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

KONTSERDIPILETI ESITAMISEL
ON MEKK RESTORANIS
SOOMAA TERVITUSJOOK
TOIDU KÕRVALE **TASUTA.**

Pakkumine kehtib 2024/25 kontserdihoajal.

RESTORAN JA BAAR

MOODNE EESTI KÖÖGIKUNST

MEKK RESTORAN JA BAAR

Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Estonia

www.restoranmekk.ee

Ester Mägi (1922–2021)

„Kerkokell“ (1989, orkestreerinud Rasmus Puur, 2023)

Ester Mägi looming kuulub eesti muusika kullafondi. Tema pikk loometee sai alguse veel enne esimese sõjajärgse noorte heliloojate põlvkonna esindajate Tambergi, Tormise, Räätsa ja Pärdi esiletõusu. Mägi varane, 1950. aastate looming kannab rahvusromantismi pitserit, millest eelnimetatud teadlikult eemaldusid. 1960. aastatel kasvas tema teostes rahvamuusika mõju. Sama kümnendi lõpus ilmusid Mägi muusikasse ka modernistlikud väljendusvahendid: aktiivne rütmika, koloristlik harmoonia, polütonaalsus. Oma esimeselt kompositsiooniõpetajalt Mart Saarelt sai ta päranduseks huvi ja armastuse folkloori vastu. Seostest rahvalauludega kõneldes on helilooja öelnud: „Mul on teoseid, kus nad on säilitatud autentsel kujul, minult ainult minimaalne lisand seade jaoks. Rohkem on aga teostes intonatsioonilist lähedust ja vihjeid rahvaviisile.“ Moskva konservatooriumis Vissarion Šebalini klassis õppides omandas ta loominguks vajaliku teoreetilise pagasi. Just vormiselgust ja muusikalise materjali kasutamise ökonoomsust on Mägi puhul alati esile toodud. Professor Hugo Lepnurm on ühes artiklis kirjutanud:

„Ester Mägi kunst mõjub ülimal määral siirana, mis ei püüa kunagi millenagi näida, tungida väliselt esile ega torgata silma. Tema

muusika on isiklikult läbi elatud, lüüriline, sageli kurb, laskumata aga sügava traagika ja meeleheiteni; kohati eepiline, aga mitte eeposlikult võimas. Mägi muusika on delikaatne. Atraktiivsust asendab selles äärmiselt selge ja veenev muusikaline loogika. Tema partituurides näib olevat ainult selline materjal, mille funktsioon on tervikus täpselt läbi tunnetatu.“

Valdava osa Mägi loomingust moodustab kammermuusika. Suuremale orkestrikoosseisule loodust võib nimetada väheseid teoseid: sümfoonia, sümfooniline pilt „Meri“, „Bukoolika“ ning varasest perioodist pärit klaverikontsert ja viiulikontsert („Serenaad“). Keelpilliorkestrile on ta kirjutanud mõned teosed soopillidega, sh variatsioonid klaveri ja klarnetiga, partiita „Vanalinn“ flöödi ja klavessiiniga ning üksnes keelpillidele komponeeritud „Vesper“. Mägi loomingu hulgas on palju erinevatele koosseisudele kirjutatud ansambelteoseid, klaveri- ja kitarrimuusikat, soololaule, a capella kooriteoseid. Meeskoorile loodust tõusevad esile Mart Saarele pühendatud ballaad „Tuule tuba“ oreleile (ka versioon sümfooniaorkestrile) ning Gustav Suitsu lõuna-eesti murdekeelsele tekstile sündinud „**Kerkokell**“.

Tekst on Ester Mägi vokaalmuusikas ülimalt oluline. Selleski laulus on helilooja tabanud Suitsu emotsionaalselt haaravate värsside intonatsioone, rütme ja teksti vokaalharmooniat, kui meenutada näiteks mõnda tuttavat rida: „Oh kuule, kerkokellä lüvväs, see lõõja om su oma lell! Heng niikui taiva poole püvväs, nii rasselt kaibap, ikep kell.“ Muusika aluseks ongi kellakõlalisel korduvad itkulaadsed motiivid, mis kujundavad pidevalt varieerudes ja kontrapunktiliselt põimudes muusikalise dramaturgia. 2023. aastal tegi helilooja ja dirigent Rasmus Puur kümme Ester Mägi koorilaulu seadet keelpilliorkestrile, tuues sel moel helilooja muusikalise keele lähemale ka noortele instrumentalistidele. Vanalinna Hariduskolleeegiumi õpilisorkestri heliplaadile salvestatuna ärkavad need otsekui uuele elule. Neid elavas ettekandes kuulnud muusikateadlane ja helilooja Katrin Aller kirjutas ühes kontserdijärgses arvustuses Ester Mägi muusikale üldisemaltki mõeldes:

„Tema üle näib laotuvat vaikne väärikus, sissepoole pööratus: ta koloreerib kirkaste värvide asemel murtud toonidega, mis võivad küll tihti olla nukrad, aga ei väsita ega muserda. „Kerkokella“ hingecriipiv sisu omandab keelpillide tihkuses ja ainsama lakoonilise torukella tagasihoidlikus kahekõnes iselaadi veenvuse. [---] Kui seesama muusika ei kumiseks kõrvus algkujul koorilauluna, ei märkakski teisenemist.“

KERKOKELL

Nii vaikse kodokülä talo,
kui undse Vooremäe pääl.
Teed kabelihe üle palo
lää lõunevahel lämmäl sääl.

Oh kuule: kerkokellä lüvväs,
see lööja om su oma lell!
Heng niikui taiva poole püvväs,
nii rasselt kaibap, ikep kell.

Om asja ilman imelise,
teed toda kävven mõtli ma:
sääl saatva kooljat peijelise,
siin jooksva latse lustiga!

Om asja ilman imelise,
nii jäi ma veelgi mõtlema:
sääl hauda kandva inemise,
siin mõteten veel astu ma!

Kõrd, talvel, kerkokellä löödi
ja lööja olli oma lell.
Mo emä aus sis joodi, söödi —
see mälestüs om mulle hell.

Ma tulli, kui so vaene korjus
jo külmän lautsin magasi.
Maa pääl kui lõpnu oll' so orjus,
so emäs võitsi tagasi.

Es kaiba enämb huule hätä
ja kadonu so tõbe lõhn.
Nii rahulik ja uhke nätä
so nägo olli kirstun kõhn.

Oh kuule: kerkokellä lüvväs,
see lööja om so oma lell!
Heng niikui taiva poole püvväs,
nii rasselt kaibap, ikep kell.

So käe oma ohtjit kaknu
ja sälgä tõstnu toobripuud.
So kässi lehmä, peni laknu,
so oma poig es anna suud.

Poig harva üle kodo läve
so manu jõudse kooli teelt.
Sis tuuli, pilvi perän käve,
es kuule emä lihtsat meelt.

Kui imelik: om armastanu
nii kavva, kavva emä arm.
Kui valulik: veäp havva manu
liig hilda elo saatus karm!

Kõrd, talvel, kerkokellä löödi
ja lööja olli oma lell.
Mo emä aus sis joodi, söödi —
see mälestüs om mulle hell.

So havva päitsin orjavitsa
nüüt kate puu all häitsevä.
So poja tee om ollu kitsa,
vast laja küll na näitsevä.

Kas kõrd ka kerkokellä lüvväs? —
ei löö vist enämb oma lell!
Kas kõrd mo aus ka juvvas, süvväs —
oh kerkokell, oh kerkokell!

Gustav Suits (1912)

Erich Wolfgang Korngold.

Erich Wolfgang Korngold (1897–1957)
Viiulikontsert D–duur, op. 35 (1945)

„Muusika on muusika, olgu see siis loodud lavale, dirigendi töölaulale või kino jaoks. Vorm võib muutuda ja üleskirjutamisviis võib olla erinev, kuid helilooja ei saa teha mingeid kompromisse selles, mida ta peab oma muusikalisteks veendumusteks.“

Nõnda on kirjutanud austria helilooja Erich Wolfgang Korngold, kes imelapsena vallutas Viini n-ö tõsise muusikaga, ent on muusikalukku jäänud eelkõige oma tegevusega Ameerika filmitööstuses, olles 1930. aastail üks mõjukamaid Hollywoodi heliloojaid.

Korngold äratas juba 11-aastasena Viini publiku tähelepanu muusikaga ballett-pantomiimile „Lumemees“ („Der Schneemann“). 17-aastaselt koges ta suurt menu Münchenis, kus Bruno Walteri juhatusel tulid esietekandele tema kaks lühiooperit „Polykratese sõrmus“ („Der Ring des Polykrates“) ja „Violanta“. Nende teostega debüteeris noor muusik ka dirigendina Viini Õukonnaoperis. Tema teoseid juhatasid hinnatud dirigendid Felix Weingartner ja Arthur Nikisch. 1923. aastal esietendus Hamburgis helilooja tänini tuntuim ooper „Surnud linn“ („Die tote Stadt“), mida 2019. aastal võis kuulda kontsertettekandes ka Pärnus ja Tallinnas.

Korngoldi loometeel sai pöördeliseks kohtumine nimeka austria teatri- ja filmirežissööri Max Reinhardtiga, kelle Johann Straussi operetilavastustele

ta uued orkestratsioonid komponeeris. 1935. aastal lõi Reinhardt filmistuudios Warner Brothers William Shakespeare'i „Suveöö unenäost“ inspireeritud linateose, millele Korngold omakorda Mendelssohn–Bartholdy lavamuusikast lähtudes muusika komponeeris. 1938. aastal emigreerus Korngold Ameerikasse ning temast sai enam kui kümneks aastaks Hollywoodi hinnatuim filmimuusika looja. Ta on pälvinud Oscari parima originaalmuusika eest filmidele „Anthony Adverse“ ja „Robin Hoodi seiklused“ („The Adventures of Robin Hood“).

Pärast teise maailmasõja lõppu loobus Korngold filmimuusikast ja keskendus kontserdisaalis mängitavale. **Viulikontsert D-duur** oli neist esimene teos. See valmis 1945. aastal tunnustatud poola viiuldaja Bronisław Hubermanni innustusel. Autor pühendas teose oma nooruspõlve iidoli Gustav Mahleri lesele Alma Mahlerile. Kontserdi esiettekandel St. Louisis 15. veebruaril 1947 soleeris Jascha Heifetz, dirigeeris Vladimir Golschmann. „Viiulikontserdi vastuvõtt oli triumfaalne. Edu nagu minu parimatel aegadel Viinis,“ kirjutab Korngold. Sama aasta märtsis esitas Heifetz teose Carnegie Hallis koos New Yorgi Filharmoonikutega. Õnnelik autor olevat naljatamisi öelnud: „On ütlematagi selge, kui rõõmus ma olen, et Caruso ja Paganini esitavad minu kontserti kehastununa ühes isikus: see on Jascha Heifetz.“ Õelduga pidas autor silmas nii kontserdi lüürilist, tunderikast meloodikat kui ka säravat virtuoossust. 1953. aastal salvestas Heifetz teose Los Angelese Filharmoonikutega Alfred Wallensteini juhatusel, mis pani aluse kontserdi kasvavale populaarsusele. Hollywoodi filmimuusika kõrval on see tänini üks helilooja populaarsemaid teoseid.

Korngoldi loomingus kuuleb vastukajasid rikkalikust Viini traditsioonist — Strausside ja Mahleri muusikast, mille keskel Korngold üles kasvas. Selle heaks näiteks on ka viulikontsert, mille kolm osa põhinevad omakorda aastatel 1937—1939 loodud filmimuusika teemadel. Kadentsilaadse improvisatsioonina algav **esimene osa** (*Moderato nobile*) areneb vaheldumisi kaunilt voolavate meloodiate ja skertsoosselt energiliste löikudena. **Teine osa** (*Romanze*) on ajuti ingellikult kõrges registris helisev tundeline armastuslaul ning **finaali** (*Allegro assai, vivace*) on ülevoolavalt kaasahaarav — virtuoosselt särtsakas, rahvatantsudest inspireeritud sünkopeeritud rütmide ja lüüriliste episoodidega muusika. Orkester on teoses harva esiplaanil, kuid vibrafoni-, ksülofoni-, harfi-, tšelesta-, torukellade ja kellamängu kõlad loovad siin õhulise atmosfääri.

ERSO on Korngoldi viulikontserti esitanud aastatel 2008 (solist Sergei Dogadin, dirigent Nikolai Aleksejev) ja 2019 (solist Jiyeon Lee, dirigent Kristiina Poska).

Hector Berlioz.

Hector Berlioz (1803—1869)

„Fantastiline sümfoonia“, op. 14 (1830/1832)

Prantsuse helilooja Hector Berlioz on 19. sajandi programmilise orkestrimuusika tähtsamaid esindajaid. Ta oli vaieldamatu eeskuju sellistele suurtele järeltulijatele nagu Richard Wagner, Richard Strauss ja Gustav Mahler. Berlioz traktat moodsast orkestratsioonist („Grand traité d’instrumentation et d’orchestration modernes“) on hindamatu õppematerjal ka tänastele noortele heliloojatele. Berlioz oli esimene, kes lisas sümfooniale poeetiliselt sõnastatud teksti, mis kuulajaile teose süžee mõistetavaks teeks. Kirjandusliku süžeeaga on seotud mitmedki Berlioz orkestriteosed, nagu George Byroni aineiline sümfoonia sooloviolaga „Harold Itaalias“, Shakespere`i tragöödiast inspireeritud dramaatiline sümfoonia „Romeo ja Julia“ ning Goethe „Fausti“ alusel loodud dramaatiline legend „Fausi needmine“ („La damnation de Faust“).

Berlioz **„Fantastilist sümfooniat“** analüüsid on prantsuse helilooja ja dirigent Pierre Boulez kirjutanud:

„Mis teose sisusse puutub, võib täna küll öelda, et see on vähem revolutsiooniline kui näiteks Beethoveni üheksas või Wagneri varased teosed. Aga see on ajalooline fenomen. On ju huvitav heita kord pilk tagasi romantismi algusaega, millest Berlioz elu lõpus eemaldus. Ükskõik kui palju on teost ja selle sõnalist programmi aegade jooksul ka kritiseeritud, ei ole keegi saanud eitada Berlioz muusika revolutsioonilist

uudsust. [---] On üks erakordne aspekt, mis selle teose juures köidab ja see on orkestrikäsitlus — tolles ajas absoluutselt pahviks lööv. Tasub vaid mõelda Beethoveni sümfooniatele, et hinnata seda lõhet, mis neid kahte heliloojat eraldab. „Fantastiline“ tähistab moodsa orkestratsiooni algust.“

Hector Berlioz'i muusikaline taust oli tagasihoidlik. Ta oli provintsilinna arsti poeg, kes nooruses oli mänginud flööti ja kitarri, avaram kokkupuude muusikaga piirdus katoliku kiriku jumalateenistustel kuulduga. Varakult ilmutas end tema kirglik kirjandushuvi ja kirjanduslik anne, mis talle hiljem esseisti ja kriitikuna ka leivaraaha andis. Vanemate soovil oli ta tulnud Pariisi õppima meditsiini, kuid peagi viibis ta enam teatris kui loenguil. Noot käes, kuulas ta Christoph Willibald Glucki oopereid ja uuris põhjalikult Carl Maria von Weberi ooperite partituure. See oli tema ainus instrumentatsioonistudium. Lühikest aega oli ta õppinud klassikalistel alustel kompositsiooni ka Pariisi konservatooriumis Luigi Cherubini ja Antonín Reicha juures. Seda ootamatum oli tema tulek orkestri ja publiku ette oma uudsuses otse šokeeriva „Fantastilise sümfooniaga“.

Sümfoonia alapealkiri on „Episoodid ühe kunstniku elust“ ja see romantiline kunstnik on mõistagi helilooja ise. Dirigent Leonard Bernstein on „Fantastilist“ iseloomustanud kui esimest „psühhedeelset sümfooniat“ — rahutu psüühikaga kunstniku muusikalist portreed, tema teekonda reaalsusest ebareaalsusse ja fantastikasse. Tegemist on teatud mõttes autobiograafilise looga, mis võib nii mõnelegi kuulajale juba tuttav olla. Berlioz oli pööraselt armunud iiri päritolu näitlejannasse nimega Harriet Smithson, kes esines Inglise teatritrupiga Pariisis, kehastades Shakespeare'i draamade kangelannasid. Berlioz nägi teda esmakordselt 1827. aastal Ophelia rollis ja oli tema võlust lummatud. Näitlejatarist, kes vastas Berlioz'i kirglikele lähenemiskatsetele tõrjuvalt, sai helilooja kinnismõte, mis n-ö melodiseerus sümfoonia juhtmotiiviks *idée fixe*'i kujul. See kõlab teose kõigis osades, omandades üha erinevaid karaktereid ja kõlavärve.

Sümfoonia viis osa kannavad pealkirju, kuid helilooja lisas teosele algselt ka poeetiliselt sõnastatud programmi:

Esimene osa „Unistused ja kired“: „Sümfoonia kangelasele meenub eelkõige see hingeline rahutus, mässav kirk, melanhoolia, põhjuseta rõõm, mida ta tundis, enne kui nägi oma armastatut; siis puhkes vulkaaniline armastus, millega kaasnesid piinav erutus, meeletuarmukadedus, palavikulised õrnused, religioossed lohutused.“

Teine osa „Ball“: „Ta kohtab armastatud ballil, keset toredat pidustust.“

Kolmas osa „Stseen väljadel“: „Ta kuuleb kaht karjast, kes mängivad vaheldumisi oma karjaseviise. Pastoraalne duett, loodus, tuule kahin puude ladvus — see kõik sisendab erakorralist rahu, annab mõtetele rõõmsama värvingu. Kuid armastatu kaju ilmub taas, muusiku süda tõmbub kokku, teda piinavad kurjad eelaimused armastatu truudusetusest. Üks karjastest mängib jälle oma naiivset meloodiat, teine ei vasta. Päike loojub... kaugelt kostab kõuemürinat... üksildus, vaikimine...“

Neljas osa „Marss tapalavale“: „Talle näib, nagu oleks ta oma armastatu mõrvanud, et ta on surma mõistetud ja viiakse hukkamispaigale. Kord süngete ja julmade, kord pidulike ja säravate marsihelide saatel läheneb rongkäik. Mõõdukate sammude tume rütm vaheldub valjude karjepuhangutega. Lõpuks, katkestatuna saatuslikust löögist ilmub hetkeks teda jälitav kinnisidee kui viimane mõte armastatust.“

Viies osa „Sabatiöö unenägu“: „Ta näeb end sabil õudsete viirastuste, nõidade ja igat liiki koletiste keskel, kes on tulnud tema matustele. Salapärased kohinad, oiged, naerupahvakud, kaugusest kostvad karjed, millele nagu vastaksid teised hääliitsused. Uuesti ilmub armastatu meloodia, mis on kaotanud oma õilsa ja häbeliku iseloomu. Ta on muutunud häbematuks, banaalseks ja fantastiliseks tantsuks. See on armastatu, kes tuli sabil. Rõõmukarje tema saabumise puhul... Ta liitub põrguliku orgiaga. Matusekella hääli, veider paroodia „Dies irae“ üle, nõiasabati keeris ja „Dies irae“ üheskoos.“

See intrigeeriv lugu rebis end juba pärast sümfoonia esiettekannet muusikast lahti ja hakkas elama otsekuu iseseisvat elu, saades populaarsemaks kui muusika ise. Partituuri uustrukile jättis helilooja programmi siiski lisamata, lootes, et sümfoonia puhtmuusikaline lahendus pakub kuulajaile enam huvi. „Fantastilise sümfoonia“ eelkäijajaks võib pidada Berliozu suure iidoli Ludwig van Beethoveni kuuendat, „Pastoraalset“ sümfooniat ja Weberi ooperit „Nõidkütt“ (eelkõige „Hundikuristiku stseeni“ orkestratsiooni). Berliozu uudsus seisnes mitte üksnes orkestrikäsitluses, vaid ka idees siduda kokku sõnastatud draamatiline süžee ja sümfoonia. Ta nimetas teose muusikaliseks draamaks. Komponeerima asudes ei olnud ekstreemne instrumentatsioon heliloojale eesmärgiks omaette. Berliozu soov olnud, nagu ta memuaarides kirjutab, elustada fantaasias tekkinud kujutluspilte, avardada orkestri kõlavärvide paletti. Selle teenistusse rakendas ta

erilised instrumentide kooslused. Dirigent John Eliot Gardineri sõnul oli Berlioz'i orkester kui kahe manuaaliga orel — ühel neist n-ö vanaaegsed registrid, naturaalpillide erilised tämbriomadused, teisel uued. Berlioz'i kiindumus vanadesse pillidesse väljendub selleski, et ta tõi esmakordselt sümfooniaorkestrisse madalad puhkpillid serpendi ja ofikleidi (tänapäeval asendavad neid tuubad), mis mängivad koos kolme trombooni ja metsasarvedega viimase osa „Dies irae“ lõigus. Tulemuseks oli kare, paroodiline kõlasegu. Partituuri kirjutas Berlioz mitmedki instrumendid, mida klassikalises orkestris seni ei kasutatud: es-klarneti, inglissarve, kaks kornetit ning suurele löökpilligrupile lisaks ka kellad.

Esimeses osas tõstab Berlioz kogu orkestri tavapärasest kõrgemasse registrisse, keelpillid alustavad sordineeritult, enne juhtmotiivi ilmumist flöötidelt ja viulitelt kõlavad tšellode ja kontrabasside *pizzicato*'d, tehes kuuldavaks kangelase rahutud südametuksed. Muusikas on romantilist puhangulisust ja agoogilist vabadust. **Teine osa** kannab pealkirja „Ball“ ning esmakordselt kõlab siin sümfoonia osana valsimuusika. Siin kasutab Berlioz esimesena sümfooniaorkestris kahte harfi ning ka armastatu teema ilmub klaasjalt kõlavailt puhkpillidelt uues värvingus. **Kolmas osa**, „Steen väljadel“, pakub alguses kajaefektina dialoogi inglissarve ja oboe vahel, mis annab muusikale avara, ruumilise kõla. Looduses otsib kangelane hingerahu, võimalust oma kinnisidee unustamiseks. Kuid hingetorm tõuseb ning taas ilmub armastatu juhtmotiiv. Rahutus vaibub, inglissarv on jäänud kaeblema üksi. Kaugusest kostub kõuekõmin timpaneilt. **Neljandas osas** pealkirjaga „Marss tapalavale“ laseb Berlioz grotesksete karakterpillidena soleerida fagottidel; senikulmatus jõus kõlavad siin vask- ja löökpillid. Armastatu motiivi ilmumine enne giljotiini langemist on kui naeratus kõverpeeglis.

Kõige uuenduslikum on teose **viies osa** „Sabatiöö unenägu“. Keelpillid mängivad mitmekordses *divisi*'s, puupillid toovad kuuldele õõnsad *glissando*'d, metsasarvedelt kostuvad sordineeritud kajakõlad. Es-klarneti kiunuvate helide saatel ilmub nõidade hulka armastatu karikeeritud kuju. Orkestri kõlaefektid avanevad siin enneolematu uudsuses. Kellad löövad kesköötundi. Madalatelt puhkpillidelt kõlab keskaegne sekvents „Dies irae“ — viimse kohtupäeva teema. Keelpillide *con legno* kõlad (poogna puuosaga keeltele mängides) parodeerivad meeletus nõiatantsus skelettide kondiklõbinat, kuni orgia on äkki lõppenud.

Sümfoonia esiettekanne toimus 1830. aasta detsembris Pariisis. Berlioz redigeeris teost stipendiaadina Roomas elades. Järgmine ettekanne toimus

Pariisis 1832. aastal koos Itaalias komponeeritud lüürilise monodraamaga „Lélio ehk tagasipöördumine ellu“, mis oli mõeldud sümfoonia sisulise järjena. Sellel kontserdil viibis ka Harriet Smithson, kes lõpuks mõistis nii Berlioz'i ande suurust kui mehe tunnete sügavust. Nende abielu sõlmiti 1833. aasta oktoobris, tseremoonial Briti saatkonnas viibis isamehena Ferenc Liszt. Viimane on autorilt saadud käsikirjalisele materjalile toetudes teinud „Fantastilisest sümfooniast“ pianistlikult ülinõudliku seade. Kuni aastani 1845 oli see sümfoonia ainus trükiversioon. Töö Berlioz'i partituuriga avardas Liszt'i enese orkestraalset mõtlemist ja innustas teda otsima uusi kõlavõimalusi klaveril. Liszt'i kõrgem eesmärk oli tutvustada teost ka väljaspool Pariisi, eelkõige paigus, kus puudus suur orkester. 1843. aasta jaanuaris juhatas Berlioz sümfooniast Weimaris Liszt'i kutsel, kes tollal tegutses sealse õukonnaorkestri kapellmeistrina.

ERSOga on „Fantastilist sümfooniast“ esitanud dirigendid Raimund Kull (1938), Priit Nigula (1941), Leonīds Vīgners (1958), Ohan Durjan (1961), Georges Sebastian (1961), Arvīds Jansons (1963), Karol Stryja (1966), Anton Kersjes (1971), Neeme Järvi (1973, 2012), Mariss Jansons (1973), Peeter Lilje (1982), Andrei Tšistjakov (1985), Paul Mägi (1990), Jüri Alperden (1994), Sergei Stadler (1998), Laurent Wagner (1998), Arvo Volmer (2000), Gintaras Rinkevičius (2003), Dmitri Slobodenjuk (2009) ja Jun Märkl (2020).

Maia Lilje

„Ta ei kohku viiulimängijana millegi ees tagasi — Bomsori muudab iga hetke meisterliikkuse, kohalolu, selguse, soojuse ja rikkaliku tooniga oskuslikult enda omaks“

Crescendo Magazine

2021. aasta veebruaris kirjutas viiuldaja **BOMSORI KIM** alla eksklusiivsele lepingule Berliinis baseeruva plaadifirmaga Deutsche Grammophon.

Bomsori kõrghetked hooajal 2024/25 hõlmavad Londoni Filharmooniaorkestri hooaja avamist Santtu–Matias Rouvali taktikepi all ning esmakordset koostööd Philadelphia Orkestri ja Fabio Luisiga. Ta läheb koos Bambergi Sümfooniaorkestri ja Jakub Hrůšaga ringreisile Saksamaale ja Aiasse, esineb esmakordselt koos Berliini Raadio Sümfooniaorkestriga ja liitub Bremeni Filharmoonilise Kammerorkestri ringreisiga. Bomsori esineb taaskord Hollandi Raadio Orkestri ja Ryan Bancroftiga Concertgebouw' kontserdisaalis, debüteerib Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ja Olari Eltsiga ning naaseb Hongkongi Paavo Järviaga. Lisaks mängib ta esimest korda Wigmore Halli kontserdisaalis.

Eelmise hooaja tähtsündmuste hulka kuuluvad tema debüüt BBC kontserdisarjas Proms koos BBC Filharmooniaorkestriga ning Hollywood

Bowli laval Los Angelese Filharmooniaorkestriga. Ta tuuritas Zürichi Tonhalle–Orkestri ja Paavo Järviga ning esines esmakordselt Prantsuse Raadio Filharmooniaorkestri ja Santtu–Matias Rouvaliga, Pittsburghi Sümfooniaorkestri ja James Gaffiganiga ning Hispaania Riikliku Orkestri ja Krzysztof Urbanskiga. Lisaks esines Bomsori esimest korda Concertgebouw' kontserdisaalis Residentie Orkestriga ning Viini Kontserdimajas Viini Sümfooniaorkestriga.

Bomsori on sage külaline mainekatel festivalidel, näiteks Rheingau muusikafestivalil, Schleswig–Holsteini muusikafestivalil ja Verbier' festivalil. 2021. aastal oli ta Rheingau muusikafestivalil esile tõstetud interpret (Focus Artist) ning samal aastal alustas oma viie aasta pikkust perioodi Menuhini mantlipärijana (Menuhin's Heritage Artist) Gstaadi Menuhini festivalil.

Bomsoril on olnud õnne esineda mitmete hinnatud dirigentide käe all, teiste seas Fabio Luisi, Jaap van Zwedeni, Paavo Järvi, Marin Alsopi, Santtu–Matias Rouvali, Lahav Shani, Vasily Petrenko, Joana Mallwitz ja Anja Bihlmaieriga.

Ta on teinud koostööd paljude mainekate orkestritega, näiteks New Yorgi Filharmoonikute, Taani Riikliku Sümfooniaorkestri, Baieri Raadio Sümfooniaorkestri, Viini Sümfooniaorkestri, San Francisco Sümfooniaorkestri, Los Angelese Filharmooniaorkestri, Pittsburghi Sümfooniaorkestri, Kuningliku Filharmooniaorkestri, Montreali Sümfooniaorkestri, Prantsuse Raadio Riikliku Orkestri, Zürichi Tonhalle–Orkestri, Camerata Salzburgi ja Baseli Kammerorkestriga.

Bomsori on esinenud maailma kõige mainekamates kontserdisaalides, sealhulgas Viini Musikvereini kuldses saalis ja kontserdimajas, Müncheneri Herkulesaali kontserdimajas ja teatris Prinzregententheater, Amsterdami Concertgebouw's, Londoni Royal Albert Hallis, Berliini Filharmoonias, Praha Rudolfinumis ja Smetana kontserdimajas ning New Yorgi Carnegie kontserdimajas ja Lincolni Keskuses.

Lisaks 62. ARD rahvusvahelise muusikakonkursi võidule on Bomsori ka Tšaikovski rahvusvahelise konkursi, Kuninganna Elizabethi konkursi, Jean Sibeliusi rahvusvahelise viulikonkursi, Hannoveri Joseph Joachimi rahvusvahelise viulikonkursi, Montreali rahvusvahelise muusikakonkursi, Sendai rahvusvahelise muusikakonkursi ning 15. Henryk Wieniawski rahvusvahelise viulikonkursi laureaat. 2018. aastal omistas Korea kultuuri–,

spordi- ja turismiministerium talle noore muusiku auhinna ning 2019. aastal nimetas Korea Muusikaliit ta aasta nooreks artistiks. 2020. aastal võitis ta sihtasutuse Academia Platonica neljanda Griumi kunstnike auhinna.

2021. aasta juunis andis Bomsori Deutsche Grammophoni all välja esimese sooloalbumi „Violin on Stage“ koos Wrocław Riikliku Muusikafoorumi Filharmooniaorkestri ja Giancarlo Guerreroga. 2019. aasta veebruaris lasi Deutsche Grammophon välja tema koostööalbumi pianist Rafat Blechacziga, kellega ta esitas Fauré, Debussy, Szymanowski ja Chopini teoseid. Deutsche Grammophoni salvestatud Prantsuse ja Poola heliloojate teostest koosnev album võitis Fryderyki muusikaauhindade galal parima Poola välismaise albumi muusikaauhinna. Tema hiljutine Nielsen viiulikontserdi salvestus Taani Riikliku Sümfooniaorkestri ja Fabio Luisiga võitis 2024. aasta Gramophone'i auhinna.

Lõuna-Koreas sündinud Bomsoril on bakalaureusekraad Souli Riiklikust Ülikoolist, kus ta õppis Young Uck Kimi käe all. Tal on magistrikraad muusikas ja muusiku diplom Juilliardi muusikaakadeemiast, kus oli Sylvia Rosenbergi ja Ronald Copesi õpilane. Ta mängib Guarnerius del Gesù viiulil „ex-Moller“ (Cremona, 1725), mis on talle heldelt pikaajalisele laenule antud tänu Samsungi Korea Kultuuri Sihtasutusele ja Chicago Stradivari Seltsile (Illinois' osariik, USA).

E · R · S · O

ERSO
PEASPONSOR

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

OLARI ELTS JA THEODOR SINK

TŠELLO
THEODOR
SINK

ERSO

DIRIGENT
OLARI ELTS

15 | NOVEMBER
ESTONIA KONTSERDISAAL
2024

MESSIAEN
DUTILLEUX
SAARIAHO
RAVEL

erso.ee

CHEMI-PHARM®

myfitness
world class gym & studios

PAKEND & PRINT
EESTI TÄRBIKUS

OLARI ELTSI kirk eristuvate ja üllitleidlike kontserdikavade loomise vastu on talle rahvusvahelisel muusikaareenil suurt tunnustust toonud. Tema ametiaeg Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri kunstilise juhi ja peadirigendina sai alguse 2020. aastal. Aastatel 2018–2022 oli ta Kymi Sinfonietta kunstiline nõustaja.

Elts on olnud paljude tuntud orkestrite külalisdirigent — nende hulka kuuluvad näiteks Leipzigi Gewandhaus-orkester, Soome Raadio Sümfooniaorkester, Taani Rahvusorkester, Rotterdami Filharmooniaorkester, Hollandi Raadio Sümfooniaorkester, BBC Sümfooniaorkester, Birminghami Linnaorkester, Prantsuse Raadio Sümfooniaorkester, Prantsuse Rahvusorkester, Lyoni Rahvusorkester, Luksemburgi Filharmoonikud, Budapesti Festivaliorkester, Québeci Sümfooniaorkester, Yomiuri–Nipponi Sümfooniaorkester, Souli Filharmooniaorkester ja Melbourne'i Sümfooniaorkester.

Talle meeldib koostööd teha selliste solistidega nagu Gautier Capuçon, Renaud Capuçon, Brett Dean, Isabelle Faust, Alban Gerhardt, Martin Grubinger, Martin Helmchen, Stephen Hough, Lucas ja Arthur Jussen, Kari Kriikku, Karita Mattila, Aleksander Melnikov, Daniel Lozakovich, Baiba Skride, Simon Trpčeski ja Antoine Tamestit.

Hooajal 2024/25 naaseb Elts Soome Raadio Sümfooniaorkestri ette keeruka kavaga, mis koosneb Mendelssohni, Ernest Pingoud' ja Peter Maxwell Daviese helitöödest ning Federico Perotti uuest orelikontserdist. Lisaks naaseb Elts sellel hooajal Staatskapelle Weimari, Sinfonietta Rīga

kammerorkestri ja Oulu Sümfooniaorkestri ette, kus dirigeerib Pärdi, Raveli, Sibeliuse, Straussi, Stravinski ja Tšaikovski teoseid. Mujal maailmas debüteerib Elts Dublini Uue Muusika Festivalil, kus tuleb esitusele Unsuk Chini ja John Buckley uutest kompositsioonidest koosnev programm. Samuti debüteerib ta Taipei ja Xi'ani sümfooniaorkestritega, liitub Sakari Oramo kutsel Sibeliuse Akadeemia Sümfooniaorkestriga ning juhatab Tiroomi Sümfooniaorkestrit Innsbruckis Austrias. Lisaks kontserdisarjadele Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga Tallinnas toob Elts koostöös Eesti Draamateatriga taas lavale tunnustust leidnud etenduse „Macbeth“ ning pärast hiljutisi edukaid rahvusvahelisi tuure Suurbritannias, Saksamaal ja Prantsusmaal lõpetab 2024/25. hooaja ringreisiga Soomes.

Kaasaegsete Balti heliloojate poolehoidjana on Elts välja andnud Heino Elleri „Sümfooniliste poemide“ plaadi ning ka tema viiulikontserdi Baiba Skride ja Eesti Riikliku Sümfooniaorkestriga. Samuti leidsid kriitikute seas laialdast tunnustust plaadid, mille ta andis välja koostöös Ondine'iga — Erkki-Sven tүүri teosed Tapiola Sinfonietta esituses, sealhulgas violakontsert Lawrence Poweriga, Tүүri viies sümfoonia ning akordionikontsert „Prophecy“ Helsingi Filharmooniaorkestriga. 2016. aastal välja lastud Brahmsi muusika seadete album (Glanert, Berio) Helsingi Filharmooniaorkestriga pälvis samuti palju kiidusõnu. Eltsi diskograafia hõlmab Borgströmi ja Šostakovitši viiulikontserte Eldbjørg Hemsingi ja Viini Sümfooniaorkestriga ning hiljutisi albumeid Kalevi Aho muusikaga, mille ta salvestas koos Antwerpeni Sümfooniaorkestri ja Kymi Sinfonietta taga BISile. Tema hiljutisim projekt on uus plaat, millel Oslo Filharmooniaorkester esitab auhinnatud Norra helilooja Øyvind Torvundi töid.

Elts on jätnud oma jälje ka ooperile, olles dirigeerinud näiteks „Jevgeni Oneginit“, Mozarti „Don Giovannit“ ja „Idomeneot“ ning Berlioz'i „Fausti needmist“. Žanre ületades viis Elts Mendelssohni muusikat ja Shakespeare'i „Suveöö unenägu“ kombineeriva muusikalise etenduse „Pööriöö uni“ Berliini Konzerthausi lavale koos Tallinnas tegutsenud teatriga NO99. Bernsteini 100. juubeli puhul esitas Elts Luksemburgi Filharmooniaorkestriga muusikat filmist „On the Waterfront“.

Aastatel 2007–2020 oli Olari Elts Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri peaküllaldirigent ning aastatel 2011–2014 Helsingi Filharmooniaorkestri peaküllaldirigent. Aastatel 2006–2011 oli ta Bretagne'i Riikliku Orkestri kunstiline juht, aastatel 2007–2010 Šoti Kammerorkestri peaküllaldirigent ning aastatel 2001–2006 Läti Riikliku Sümfooniaorkestri peadirigent.

Liitudes ERSO Sõprade Klubiga toetate Eesti esindusorkestrit ning panustate Eesti kultuuri- ja muusikaellu. Sõprade klubi liikmetele pakume mitmeid hüvesid ning kutsume neid osalema eriüritustel.

„ERSO mängib paremini kui kunagi varem ning orkestri haare on laiem kui kunagi varem. Nüüd on aeg astuda järgmine samm. Kutsume liituma ERSO Sõprade Klubiga kõiki, kelle jaoks klassikaline muusika on inspiratsiooniks, et jõuda kõrgeimate, sümfoonilise haardega mõteteri. Koos suudame ellu viia meis pulbitsevad muusikalised ideed.“

— Olari Elts

Hea muusikasõber! Palun pikendage võimalusel oma liikmelisust algavaks 98. hooajaks, tehes makse toetussummaga vastavalt oma soovile. Ootame ka uusi sõpru liituma!

I
Liituge ERSO kodulehel ERSO Sõprade Klubiga. Valige sobiv pakett, liitumiseks palun tehke makse valitud paketi toetussummaga.

Rahandusministeerium
IBAN: EE93220022102378606
Viitenumber: 3500081681

Selgitusse või liitumisvormi palun kirjutage „SÖPRADE KLUBI“, oma e-posti aadress ja/või telefoninumber, et saaksime Teiega ühendust võtta.

II
Saatke oma liitumissoov erso@erso.ee või helistage telefonil 6147788.

Vaata lisa:
erso.ee/soprade-klubi

ERSO tänab toetajaid*:

IV PAKETT 1000 €

David O'Brock
Lauri Ligi
Kersti Lainvoo
Toomas Erin
Egon Elstein
Aare Viira

III PAKETT 500 €

Annika Kuimet
Ülle Kruuse
Kristjan Pomm
Evi Rooda
Karin Punning
Toomas Prangli

II PAKETT 150 €

Jüri Suursoo
Mare Hammer
Eero Hammer
Kärt Hammer
Velle Hammer
Marika Laar
Peep Laar
Nele Laidvee
Piret Tuul
Jaan Riikoja
Mai Stern
Raivo Stern
Tanel Ross
Aare Olander
Merle Keskküla
Vladimir Panov
Ingrid Männik
Kristel Leppik
Tiina Liiv
Ants Kerde
Riina Virkus
Ants Hinno
Patrick Soome
Arno Almann

Eva Veinberg
Katrin Veskimäe
Evi Rooda
Kaja Kärner
Heidi Pruuli
Helge Talts
Lembit Talts
Mare Jugandi
Sirje Almann
Reet Nurmeots
Kristiina Kahur
Mari-Ann Kelam
Tunne Kelam
Kaidi Ruusalepp
Urve Pappa
Aime Talvik

I PAKETT 75 €

Ants Hinno
Elle Nellis
Sirje Urb
Ene-Reet Soonets
Aime Lindpere
Heiki Meos
Mari Miiks
Viivi Villemson
Helle Kulbas
Marika Eljas
Tanel Tats
Silvia Laius
Elena Alben
Endel ja Riina Talvik
Andres Vasarik
Kersti Lepajõe
Anne Artus
Juta Tiidus
Gennadi Vihman
Triin Lekk
Viive Shavel
Vivian Rennel
Tiia Ruben

Lisaks mitmed anonüümsed toetajad.

* Sõprade Klubi liikmed
seisuga 11.09.2024.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 98. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmoonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmoonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapremia ERSO–le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO–l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

Muuseumikaart -15%!

Vaid muuseumikaardiga saad sa aasta jooksul külastada **piiramatult ja tasuta** 120+ muuseumi ja elamuskeskust üle Eesti!

- kasuta koodi „**ERSO**”
- sellega on muuseumikaart vaid **55.25 €** (täishind 65 €)
- osta veebist: muuseumikaart.ee/osta
- kood kehtib kuni 31.09, ei kehti kinkekaardile

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 13. septembril 2024

I VIIUL

Triin Ruubel
Marge Uus
Kristiina Aimla
Kätlin Ivask
Nina Kawaguchi
Astrid Muhel
Hanna–Liis Nahkur
Tõnis Pajupuu
Piret Sandberg
Danae Taamal
Kaiu Talve
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt
Liis–Helena Väljamäe

II VIIUL

Kaido Välja
Kadi Vilu
Kristel Kiik
Triin Krigul
Miina Laanesaar
Maiu Mägi
Kristjan Nõlvak
Mari–Katrina Suss
Marlis Timpmann
Leevi Rosin
Maaren Vihermäe
Elisabeth Härmand

VIOOLA

Rain Vilu
Liina Žigurs
Helena Altmanis
Mall Help
Kaja Kihō
Sandra Klimaitė
Mairit Mitt–Bronikowska
Martti Mägi
Liisi Rusnak
Kristiina Välja

TŠELLO

Theodor Sink
Indrek Leivategija
Tõnu Jõesaar
Katrin Oja
Lauri Toom
Margus Uus
Maris Vallsalu
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Regina Udod
Mati Lukk
Imre Eenma
Xiaonan Nie
Indrek Pajus
Ants Önnis
HARF
Sara Siria D'Amico
Kaisa Helena Žigurs

FLÖÖT

Mihkel Peäske
Janika Lentsius

OBOE

Guido Gualandi
Tõnis Traksmann

KLARNET

Soo–Young Lee
José Carlos Domínguez
Almela
Marten Altrov

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Kristjan Kungla
Francesco Pio Russo
Kaido Suss

METSASARV

Mattias Vihmann
Kalle Koppel
Nikita Matsuk
Jürnas Rähni

TROMPET

Indrek Vau
Mart Kivi
Erki Möller
Ivar Tillemann

TROMBOON

Andres Kontus
Peeter Margus
Johannes Kiik

TUUBA

Madis Vilgats
Artur Jonatan Saumets

TIMPANID

Maarja Nuut
Adam Jeffrey

LÖÖKPILLID

Kaspar Eisel
Vambola Krigul
Lauri Metsvahi
Terje Terasmaa

KIRIKUKELLAD

Vladimir Belov

TŠELESTA

Kärt Ruubel

SA ERSO juhatause liige

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja müügi juht

Signe Vaiknemets

Maine– ja kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer– ja noorte projektide produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus
Kristjan Lume
Heiki Zvorovski

Nordaid tagab parima enesetunde, ERSO kontsert parima elamuse!

Tugevam tervis kvaliteetsetest koostisosadest.
Valmistatud ja väljatöötatud Eestis.

KUTSUME KUULAMA

Eesti Kontserdi hooaja avakontsert: Artur Kapp. Oratoorium Hiib

R, 20. SEPTEMBER KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

L, 21. SEPTEMBER KELL 19, PÄRNU KONTSERDIMAJA

Artur Kapp. Oratoorium „Hiib“

TUURI DEDE metsosopran, TAMAR NUGIS bariton, RAIKO RAALIK bass,
AIN ANGER bass, tütarlastekoor Ellerhein, segakoor LATVIJA,
Eesti Rahvusmeeskoor, ERSO, dirigent NEEME JÄRVI

POSKA JA SIBELIUS

N, 26. SEPTEMBER KELL 13 (SÜMFOONILINE LÕUNA), ESTONIA KONTSERDISAAL

R, 27. SEPTEMBER KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Elis Hallik. „Aegis“

Edward Elgar. Tšellokontsert e–moll, op. 85

Jean Sibelius. Sümfoonia nr 2 D–duur, op. 43

ALBAN GERHARDT tšello, ERSO, dirigent KRISTIINA POSKA

ALEXANDER MELNIKOV

L, 12. OKTOOBER KELL 18, MUBA SUUR SAAL

Johannes Brahms. Fantaasiad, op. 116

Johannes Brahms. Klaverikvintett f–moll, op. 34

ALEXANDER MELNIKOV klaver, TRIIN RUUBEL viiul, MIINA LAANESAAR viiul,
SANDRA KLIMAITÉ vioola, INDREK LEIVATEGIJA tšello

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV